

AIXÍ ENSENY: TESTIMONI D'UNA MESTRA RURAL ANDINA*

Yohanna Fernández i Maritza Fernández,
mestres rurals (text a partir d'una entrevista feta el setembre de 2011)

Formira Navarro Montenegro, de 57 anys d'edat és docent multigrada del nivell primari d'una escola rural a la comunitat de Santa Rosa, districte de Santo Domingo de la Capilla, de la província de Cutervo, del departament de Cajamarca. Treballa amb 13 nins i nines de 1r, 2n i 3r grau. És mare de set fills i viu a la ciutat de Cutervo amb les seves dues filles i els seus dos néts, i per arribar a la seva escola, surt cada dilluns a les 7 del matí, viatja una hora en autobús i camina 20 minuts a peu cap al centre educatiu; allà hi roman fins el divendres. A l'escola té una cambra per a dormir i cuinar.

"Treball amb els meus nins i nines els matins i hora-baixes de les 9 fins a les 12 i de les 14 fins a les 17 hores. La rutina que tinc normalment com a docent és la següent: a les 8 del matí faig la neteja de l'aula, després comença la formació de tots els infants de la institució educativa i realitzam activitats permanents com resar, cantar l'himne nacional i revisar la neteja personal. Les meves classes comencen amb dinàmiques, cançons, rimes, endevinalles i jocs. Intent relacionar els cursos amb la cultura de la comunitat: les èpoques de sembra, la cura d'animals menors, la festa patronal, etc.; aprofit aquestes activitats comunes per a despertar la seva curiositat i entusiasme per les tasques de la família i per a propiciar l'interès per la lectura; deix que els meus nins i nines m'expliquin el que fan amb les seves famílies, els seus treballs, els seus costums, les seves baralles..."

"L'alegria que sent com a docent és la d'educar els meus estudiants, compartir els meus coneixements i experiències amb altres mestres..."

Després treballam les diferents àrees amb ajuda d'escenaris naturals com els hivernacles, les granges, les sèquies, les plantes, els fruits, les llavors, les fulles, els troncs, les pedres, l'argila, i altres materials que ens ofereix la natura, enfortint els valors de respecte a la naturalesa.

Sorgeixen moltes anècdotes, però n'explicaré una que va succeir a l'aula; va passar quan un insecte va entrar a la sala i feia un so semblant a l'avió i tots els nins es varen sorprendre i varen començar a cridar: "l'avió! l'avió!", pensant que el so era realment el d'un avió i després es va aprofitar aquesta anècdota per imaginar i crear tota una discussió relacionada amb l'insecte, després vàrem abordar una lectura del text que ofereix el ministeri.

Gairebé sempre prepar treballs grupals per graus, per exemple, explicam un conte i l'interpretam, després els més petits identifiquen algunes paraules i les escriuen i els més grans expliquen i redacten les seves oracions... Jo som com una amiga d'ells i m'estimen com si fos la seva mare, els cuid i els enseny el valor de la perseverança, el respecte i la solidaritat.

Convoc a reunions mensuals els pares per coordinar les activitats de l'aula, com també don a conèixer l'avanç de cada alumne. Intent comprometre'ls amb la formació dels seus fills.

L'alegria que sent com a docent és la d'educar els meus estudiants, compartir els meus coneixements i experiències amb altres mestres del districte i província; em satisfà aconseguir que els meus nins aprenguin, es formin i arribin a ser treballadors i somii que siguin líders de la seva comunitat."

*Aquest text s'ha traduït del castellà □

